

"מה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 69

פרשת פקודי (החודש)

אוצר הפרשה

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
18:39	19:30	20:15	

הערכה הנכונה

"כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש ויהי זהב התנופה תשע ועשרים ככר ושבע מאות ושלושים שקל בשקל הקודש", כתוב במדרש שהיו בבני ישראל אנשים שדיברו ביניהם ואמרו: 'האם יתכן שהידיים של מי שמערבב דבש לא יהיו מתוקות? בוודאי שלא! כך גם משה אשר מתעסק בכל הכספים הגאספים אל המשכן – מה הפלא שהוא השמין?! וכי זה בגלל שאשתו התחילה לבשל אוכל משמין יותר? לא, אלא הוא לקח חלק מהכסף לכיס שלו! לכן אמר להם משה: 'בואו ונעשה חשבון כמה הן ההכנסות וכמה ההוצאות, ולכן הלך כל שקל שנתרם', עלינו לשים לב כיצד משה רבינו התנהג כאשר הוא שמע שדיברו עליו – הוא לא התרגז, הוא לא כינה את העם: "עם קשה עורף", אלא הוא ענה להם בנחת ובכבוד....."

נספר מעשה מעניין שאירע לפני הרבה שנים – מעשה בזוג שזכו להתחתן ולהקים את ביתם, והנה, לאחר הנישואין האישה הייתה מכינה לשניהם כריכים לארוחת בוקר, ומאחר שניהם אהבו לאכול בגט, אז תמיד הם היו קונים בגטים, חותכים לשניים וכל אחד היה מקבל חצי ממנו לארוחת בוקר, והנה באחד הבקרים הראשונים שלאחר חתונתם כאשר האישה התכוננה להכין את שני החצאים, היא שמה לב לכך שצד אחד של הבגט קצת קשה יותר ואילו השני רך, מיד עלתה בה המחשבה: בשביל בעלי היקר אני מוכנה לוותר ולאכול את הצד הקשה, כדי שהוא ייהנה מהרך יותר, ואכן כך היא עשתה, למחרת בבוקר שוב היא מתלבטת כיון שהיא מעדיפה את הרך, אבל היא השתדלה להצליחה להתגבר על עצמה למען בעלה, נושכת את שפתיה, ונותנת לו את הרך, והוא כמו בעל טוב, תמיד אומר לה שהיא מכינה לו סנדוויץ' טעים ושהוא נהנה מכך מאוד, כך היא הייתה רגילה בכל בוקר ובוקר במשך שנים להכין לשניהם אוכל ולוותר בשבילו, לאחר שעברו שנים וגם ילדיהם כבר הורגלו לחלוקה הזאת, בוקר אחד היא החליטה שדי! כל הזמן אני מוותרת בשבילו, מה יקרה אם פעם אחת הוא יוותר בשבילי? היום הוא יאכל את הקשה ומוותר לי פעם אחת להתפנק ולאכול את הרך, ואכן כך עשתה, קצת בזריזות ובכעס סגרה את הסנדוויץ', עטפה ושלחה לו, לאחר שעתיים היא מקבלת טלפון מבעלה, כאשר היא ראתה את השם שלו על צג הטלפון, מיד היא חשבה לעצמה: 'אני אסביר לו שמותר גם לו לוותר לי פעם אחת', היא ענתה, ובעלה אמר לה: "אשתי היקרה, ממש כל הכבוד לך, אני רואה שהיום ויתרת בשבילי ונתת לי לאכול את החלק הקשה שאני אוהב, אין כמוך! אני מקווה שזה היה לך בסדר לך לאכול את החלק הרך שהוא לא קריספי..." אז מי יותר למי במשך כל השנים? האישה חשבה שהיא... והבעל היה בטוח שהוא... הסתכלות נכונה!

עו"ת "מה אש"ב"

הרב יוסף חיים עדנני שליט"א רב ומו"צ בית הוראה "ביע אומר"

"דיון הלכתי"

האם אפשר לברך ברכת האילנות על עץ אחד?

החיד"א (מורה באצבע אות קצח) כתב "שהמדקדים" נוהגים לברך על שני אילנות, והוכיח זאת מלשון השו"ע שכתוב היוצא בימי ניסן וראה "אילנות" בלשון רבים, ובכך החיים (רכו אות ב') ובאור לציון (ח"ג עמ' סו) פסקו ששני אילנות הם לעיכובא. וכתב בפתח הדביר (סק"א) מדלא כתב "שני מיני אילנות" מוכח שאפילו שניים ממין אחד שפיר דמי.

אולם בשו"ת אגרות משה וכו' כתב שאפשר לברך על אילן אחד. והטעם בזה הוא דמ"ש בשו"ע "אילנות" בלשון רבים זה לא דווקא. דכשם שבשו"ע (סימן רכד ס"ו) כתב הרואה "חכמי ישראל", מברך, וכן הרואה "מלאכי ישראל" מברך, וכן הרואה "ברקים ורעמים" וכו' אף שהשו"ע כתב בלשון רבים, לא מצינו בשום מקום שצריך שיהיו שניים מחכמי ישראל או כמה ברקים ורעמים, אלא וודאי שלשון זה לא דווקא, ונה"א אף שכתוב "אילנות" זה לא דווקא.

ואף שבחזון עובדיה פסח (עמ' יג') פסק שיש לברך רק על שני אילנות, וכדברי הכה"ח והאורל"צ. מ"מ בחזון עובדיה ברכות (עמ' תנז'-תנח' סוף הערה א') שנכתב ארבע שנים לאחר מכן כתב שלכתחילה יברך על ב' אילנות, אבל אם אינו מוצא אלא אילן אחד יכול לברך גם על אילן אחד, ולא חיישין לסב"ל כיון שוודאי פשוט דברי מרן אפי' על אילן אחד פשוט. ומשנה אחרונה עיקר.

עו"ת – מהלכות "ברכת האילנות"

מי הם החייבים בברכת האילנות?

בין גברים ובין נשים חייבים בברכה זו.

האם סומא (עיוור) מברך את ברכת האילנות?

עיוור לא יברך ברכת האילנות, שברכה זו תלויה ב"ראיה", והוא אינו רואה. ונכון שישמע מפי שליח צבור או מאדם אחר שמברך.

היכן ראוי לברך את ברכת האילנות?

טוב לברך ברכת האילנות על אילנות הנטועים בגנות ופרדסים שמחוץ לעיר, ומכל מקום אין זה מעכב, ולכן אם קשה לו לצאת אל מחוץ לעיר מסיבת טירא או חולשה, ומכל שכן מפני חשש ביטול תורה, יוכל לברך ברכת האילנות גם על אילנות שבתוך העיר.

מה טוב שיצטרפו עשרה ויעשו כולם אגודה אחת בכנסיה לשם שמים לצאת לברך ברכת האילנות, אף אין זה מעכב וניתן לברך לבד ללא מניין שזריזים מקדימים למצוות.

האם אפשר לברך ברכת האילנות על עץ ערלה?

מותר לברך ברכת האילנות על עצי ערלה שהם בתוך שלש שנים לנטיעתם לרוב הדעות.

צריך להיזהר שכאשר מברכים יש לראות שיש פריחה על העץ ולא שהם פירות כבר!

באר יצחק

חיזוק ומוסר

מרחן רבינו הרה"ג הרב יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן

מה החילוק בין ערב פסח לסוכות?

כתב הרמב"ם (פרק י' הלכות חמץ ומצה הלכה יב) דאסור לאכול מצה בערב פסח, והטעם כדי שיהא היכר באכילתו בערב, לכאורה מה ההבדל ממצה למצוות סוכה, **אמאי לא נימא דאסור לשבת בסוכה בערב סוכות משום "בל תוסיף"**, מטעם זה שיהיה לו היכר בערב, וזה לא שמענו?

יש לתרץ כוון שקימ"ל שמצוות צריכות כוונה, א"כ יש היכר בזה עצמו, כליל פסח מקיים המצווה בכוונה, ובערב פסח שלא עושה לשם מצוה, אולם זה מועיל בסוכה, אבל באכילת מצה דכפאוהו ואכל מצה יצא, **וכתב רבינו יונה** דבמצוות של אכילה לא בעינן כוונה, א"כ הרי אכילתן כלילה יוכל להיות באותו אופן עצמו שאוכל בערב פסח, א"כ אין שום היכר, ולכן אסור חז"ל אכילת מצה בערב פסח.

האוכל מצה ביד כאליו בועל ארוסתו בבית חמיו, ולמה לא אמרו כן על היושב בסוכה בערב סוכות? **ויש לתרץ** דבערב סוכות שאני שאין שם ארוסה דלא נאסר הבית מלישב שם, אבל בערב פסח דנאסר החמץ ולא הגיע זמן מצה הוי כארוסה.

שו"ת מבית דהוראה "יבילע אומר"

הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א ראש בית הוראה "יבילע אומר"

מדוע מברכים 'שהחיינו' על פירות מורכבים?

מפני ברכת האילנות ממוקדת באילן, "שברא בו אילנות טובות", לכן לא שייך לברך על האילן. אך כשמברך 'שהחיינו' על פרי – הברכה היא לא על הפרי אלא על החיים, שהפרי מביא שמחה לאדם ולכן מתעורר לברך 'שהחיינו'.

מה דין אוכל של ציפורים ותוכים בפסח?

צריך לבדוק, אם זה קטניות או דורא – אפשר, אך אם יש בזה תערובת של דגנים זה יכול להיות בעיה. היום יש מבחר של אוכל כשר לפסח לבעלי חיים.

האם בהגעלת הכלים הולכים אחר רוב תשמיש?

כן.

אדם העולה בשבת לעליית שבעי – האם יכול לתת לאדם אחר לקרוא במקומו את הקדיש?
יכול.

האם לוי יכול לעלות עליית שלישי?

לא.

מי שנפטר בחודש ניסן, והיה רודף צדקה וחסד ומחזיק תורה גדול, האם מותר לומר עליו דברי הספד ושבח בשעת הלוויה, או באזכרה שחלה בחודש ניסן?

חודש ניסן כולו הם ימי שמחה לישראל, ולכן אין אומרים בו תחנון ונפילת אפים, וכן אין אומרים בו הספד אלא לחכם בפניו, אבל מי שאינו תלמיד חכם בעצמו, אף על פי היה בעל מעשים טובים ומחזיק תורה אשר שחרו גדול, **הנה שכרו אותו ופועולתו לפניו, מכל מקום אין להספידו בחודש ניסן, כי לא התירו אלא לתלמיד חכם ממש.**

ומכל מקום הספד שאינו בא לעורר את השומעים לבכייה, אלא שאומרים דברי חיזוק והתעוררות, מותר ומצווה לומר דברים כאילו בשעת הלוויה או האזכרה שחלה בחודש ניסן, **אף על פי שמשלבים בהם דברי שבח המידות הטובות שהיו לנפטר**, שממנו יראו וכן יעשו, וכן בשבח הקדישים שנאמרים ע"י האבלים, שמעלים את הנפטר מחיל אל חיל ממדרגה למדרגה בגן עדן, **כי הזמנות נאותה היא להחזיר אז בלב השומעים יראת שמים, ולהטות למוסר אוזנם**, בשמירת תורה ומצוות, ובחינוך בניהם לתורה, והניסיון הורה שכמה פעמים אחר שהקשיבו לדברים אלו, חזרו בתשובה שלימה, וגידלו בניהם לתורה.

מצות חבורה אבהתנא

המצות המהודרות כשרות של הרב אהרן כהנא שליט"א

- מצות חבורה אבהתנא (לאפות) 1 ק"ג 105 ש"ח
- מצות חבורה אבהתנא כזיתות 1 ק"ג 125 ש"ח
- מצות חבורה אבהתנא כזיתות 500 גרם 70 ש"ח
- מצות קשות עבודת יד 100 שח לקילו
- מצות חבורה אבהתנא כוסמין 550 גרם 105 ש"ח
- מצות חצי קילו כזית כוסמין 120 ש"ח
- מצות מכונה שמורה גאולתנו 2 ק"ג 85 ש"ח
- מצות שיבולת שועל (ללא גלוטן) 500 גרם 150 ש"ח
- סט 3 מצות קשות לליל הסדר 25 ש"ח
- קמח מצה 25 ש"ח

ניתן להשיג אצל
הרב יוסף חיים עדני
רחוב שבזי שלום 7 ראשון לציון
0504162455

**רב מורשה ומוסמך
"מהרבנות הראשית
לישראל"**

לעריכת חופה וקידושין

הרב יוסף חיים עדני שליט"א

מחפשים לתעד רבנים מרגשים?
מיטל מלכה-עלמת מקצועית המתמחה בעליות הרצון, חלוקה, ילדים, ביל שנה ומשפחה בסביבה במחירים נוחים.

יחד ניצור תמונות מלאות רגש, אהבה וזיכרונות שישארו אתכם לכל החיים.

לתיאום-0526654805

**להזמנות בטלפון-
0504162455**

בכל ענין הקשור לעלון או להזמנת שיעורי תורה של הרב יוסף חיים עדני שליט"א יש לפנות ללידור 052-8964659

העלון להצלחת כל התורמים והמסייעים-

אופק מלכי הי"ו, הדר בת מיטל, יקיר עדני הי"ו, ר' דניאל דניאלי הי"ו, יגאל קרול הי"ו, ר' אמרים מחפוד הי"ו, וכל התורמים בעילום שם!

העלון בהוצאת דפוס 'אמגריף' הרצל 6 ראש"צ - שיובו להצלחה וברכה, וכל הישועות אמנ!

העלון לעילוי בשמות של יצחק בן טוביה/ עמרם בן שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/ ר' שלמה בן יוסף מתקור ד"ל

העלון מוקדש להצלחת **פלג טל אלפסי הי"ו**, יזכה לריבית במעשה ידיו אמנ!

אבא שלי היה תמיד אומר בפסח: 'מצא אישה מצא טוב, מצא עם שוקולד עוד יותר טוב!'

-מדוע רבי יהודה נתן סימנים לעשר המכות? כי אפילו ר' יהודה היה רע ורצה לקצר!...

לרע בר קיימא- אלימור בת ציפורה - גל בת יעל. להצלחה בכל העניינים- חיים בן מרים, מיטל בת ציפורה, נאור בן מיטל, אילי בת מיטל, ירין שרה בת מיטל.

שיעורי תורה המתקיימים על ידי הרב יוסף חיים עדני שליט"א

בעיר בת-רם

מוסר ופרשת שבוע- ביום חמישי בשעה 20:30 ברח' החלוצים 10

בעיר ראשון- לציון

יום שבת

15:00-17:00-גמרא והלכה

רח' לוח 30 בבית הכנסת "מנוחה ונחלה".

18:15-19:05-הלכה ומוסר

בבית הכנסת "רבי מאיר בעל הנס" רח' התפוח 14.

אליבין- בשעה 20:00